

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

PIĄTEK, $\frac{10}{22}$ MARCA.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do księgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie w księgarniach Glücksburga, i Zawadzkiego nadto we wszystkich Pocztych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rosyji z pocztą a w Siołicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. Półroczna, 7½ r. sreb. Bez pocztą, dla odbierających w księgarni Grafe Roczna, 13 r. sreb. Półroczna, 6½ r. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się też sama cena co i w Cesarstwie.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{9}{21}$ Marca.

Przez Reskrypt CESARSKI z d. 21 Lutego mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klasy Jeneraładjutant J. K. Wysokości Wielkiego Xięcia Hessen-Darmstadtzkiego hrabia *Isamburg*.

— Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 22 Lutego, mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 1 klasy, sprawujący obowiązki Vice-dyrektora Departamentu Artylleryjskiego Ministerstwo Wojny Jenerał-major *Wrangel*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Rząd. Senatu z d. 21 Lutego były Witebski Gubernijalny Marszałek Szlachty Radzca Dworu hrabia *Borch*, w nagrodę odznaczony gorliwością służby i szczególnych prac, przez Zwierzchność poświęconych, najlaskawiej mianowany Radzcą Kollegialnym.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Kapituły orderów z d. 17 Lutego, w liezbie innych mianowany kawalerem orderu Św. Stanisława 3 klasy kapitan korpusu inżynierów Dróg Komunikacyi *Szymański*.

— Na zasadzie NAJWYŻEJ zatwierdzonego 18 Marca 1841 roku Postanowienia Komitetu PP. Ministrów, P. Towarzysz Ministra Skarbu wyznaczył włościaninowi poddańemu obywatelki Witebskiej gubernii i powiatu Honoraty Luboszczyńskiej Janowi *Archipow*, premium od stu rubli srebrem za uprawę i wyrob lnu podług udoskonalonego sposobu.

Umarli tu w Petersburgu: 4 Marca dymis. Jenerał-major *Stachanow* i 5 tegoż m. Rzeczywisty Radzca Stanu *Achtopkow*.

— Wiadomość którąśmy z korespondencyi prywatnej umieścili w № 12 Tygodnika, o człowieku który stracił wzrok po fałszywem zakleciu się «bodajbym oslepił,» potwierdzona została urzędowem doniesieniem władzy miejscowej Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i znajduje się w ostatnim Numerze Dziennika tego Ministerstwa. Cós podobnego prawie jednocześnie zdarzyło się w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej. Ostatnie gazety ztamąd donoszą, że człowiek jeden, po wykonaniu w sądzie naznaczonej mu przysięgi, dodał: «jeżeli niesprawiedliwie przysięgam niech mię Bóg ubije.» Ledwo tych słów dokończył, padł trupem rażony apoplexyą.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia J. O. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej udzielił raczył znajdującemu się we Francji wychodźcowi Polakiemu, Konstantemu Uszyńskiemu, Swe Monarsze przebaczenie, z dozwoleńiem powrotu do Królestwa, na łono familji.

— Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia Jaśnie Oświeconego Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej udzielił raczył znajdującemu się we Francji wychodźcowi Polakiemu, Alexandrowi Kojanowskiemu, Swe Monarsze przebaczenie, z dozwoleńiem powrotu do Królestwa Polskiego na łono familji.

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA. Londyn 5 Marca. Królowa Jmć z Rodziną przybyła 2 b. m. do pałacu Buckingham.

— Rozwiązanie Królowej Jmci spodziewane jest na przyszły Czerwiec.

— Przybył do Londynu ze swym orszakem hrabia de Reichberg, mianowany Posłem Austriackim w Brezylji.

— Wczora posiedzenie izby Lordów nie miało żadnego interesu; Izba Niższa zajmowała się budżetem Armii, którego niektóre rozdziały przyjęła.

— Liczba wojska w tej chwili w Irlandyi wynosi przeszło 21,000 ludzi; po ukończeniu procesu O'Connella Rząd zamierza odwołać większą część wojska z tego kraju.

— Odebrano wiadomości z Chin po 3 Stycznia; w pomyslnym stanie interesów i stosunków w tej części świata żadna zmiana nie zaszła.

— Z New-York otrzymano wiadomości z d. 14 i 16 Lutego. Poseł nasz P. Packenham przybył do New-York na wojennym okręcie *the Vestal*. Zagadnienie o części kraju zwanej Oregon miało być niezwłocznie wniesione na roztrząśnienie Kongressu. Senat i Izba Reprezentantów zajmowały się sprawami czysto niejscowego interesu.

Sprawy Kanadyjskie przybierają pomyslniejszą postać; ultraliberaliści zdają się poznawać na płonności machinacyj swoich przeciw Wielkorządcy sirowi Metcalfe, którego rozsądna polityka zaczyna brać górę, tak iż zapewna się obejdzie bez rozpuszczenia Parlamentu. Siedlisko Rządu ma być znowu przeniesione z Kingston do Montreal który jest naturalną stolicą kraju.

— Królowa Wiktorya obwieściła swój zamiar przeprowadzenia większej części lata na wyspie Wight. W tym celu urządzi się tam a może i będzie kupiona willa lady Izabelli Blackford w bliskości Cowes. Zwykle mieszkanie letnie Królowej, Brighton, przedstawia zbyt mało dogodności dla morskich wycieczek, które Królowa zamierza dokonywać corocznie. Mówią że wkrótce będzie wniesiony bill na Parlament o oddaniu pawiljonu Brightońskiego w rozrządzenie Skarbu.

— O'Connell czynnie pracuje nad ustaleniem swojego związku z partją liberalistów i radykalistów w Anglii. W tym celu znajdował się już na kilku zgromadzeniach stronnictwa przeciwnego dotychczasowym prawom o zbożu.

— Rząd Angielski dotąd jeszcze używa swej opieki w Indyach Wschodnich najgrubszemu bałwochwalstwu. W Candy na wyspie Ceylan zachowuje się kawał kości słoniowej, który uchodzi w kraju za zęb bożka Buddy. Szczątek ten strzeżony jest przez wojska angielskie w bożnicy, której kapłanów mianuje i opłaca Rząd Kolonii. Jedna duchowna gazeta angielska daje szczegóły uroczystości, w której ten mniemany kiel Buddy wystawiony był publicznie i odbierał część boską od zgromadzonego ludu. Sam Rządca wyspy i celniejsi urzędnicy władz angielskich znajdowali się na tym obchodzie.

PORTUGALIA. Na posiedzeniu Koetozów 21 Lutego P. Costa Cabral zażądał przedłużenia po 31 Marca nadzwyczajnego umocowania danego Rządowi względem praw indywidualnych osób, jako jedyne go środka zapobieżenia spiskom. Kortezy przychyliłi się do takowego żądania.

— W jednej gazecie angielskiej umieszczony jest list

prywatny z Lizbony z d. 27 Lutego. Dziwią się powszechnie że powstańcy którzy się cofnęli do granic Hiszpanii zostają tam zawsze pod bronią, mimo to że podług biuletynów urzędowych trzy korpusa wojska Rządowego z trzech stron przeciw nim były skierowane. Zdawałoby się zatem że albo zachodzi brak ufności ze strony dowódców tych wojsk, albo też że zaszły jakieś niepomysłne dla Rządu wypadki.

FRANCYA. Paryż 5 Marca. Na posiedzeniu 2 b. m. na mowy PP. Lherbette, de Tocqueville i de Lamartine za prośbami złożonemi przeciw warowniom Paryża, odpowiadali (prócz sprawozdawcy z tych prośb P. Allard), PP. Chabaud-Latour, generał Paixhans i Prezydent Gabinetu marszałek Soult, wnosząc iżby się zwrócono do porządku dziennego, to jest iżby prośby były pozostawione bez skutku. Izba miała już pojsć na głosy lecz P. Arago zażądał głosu dla odpowiedzenia marszałkowi Soult i dalsze rozprawy odłożone zostały do przyszłej Soboty.

— Wczora izba zajmowała się dalszemi rozprawami nad prawem o udzieleniu przywilejów wyłącznych na wynalazki i udoskonalenia w sztukach i rzemiosłach, jakowy przedmiot dotąd niema stałych prawideł. Na témże posiedzeniu Minister Spraw Wewnętrznych wniósł żądanie kredytu miliona franków na uzupełnienie budżetu wydatków tajnych roku 1844.

— Donieśliśmy w czasie właściwym że kilku Deputowanych partyj legitimistowskiej, jako PP. de la Rochejacquelein, de Larcy, Blin de Bourdon, Berryer, wzięli dymisyę, skutkiem nieprzyzwoitego wyrazu, który o nich w adressie odpowiedzi na mowę Królewską był umieszczony. Gdy z tego powodu nakazane zostały nowe wybory deputowanych na ich miejsce, wszyscy ci sami, ku wielkiemu umartwieniu Ministrów, zostali obrani.

— Zapewniają że skutkiem korespondencyi dyplomatycznej między gabinetem Papijskim, Neapolitańskim i naszym wydany został rozkaz wysłania z Korsyki do Marsylii wychodzców włoskich, którzy ztamtąd dalej w głąb kraju będą wyprawieni. Rządy Włoskie przekonały się że ci wychodzczy utrzymują związki z ludźmi niespokojnemi Sycylii i Romanii i wespół zniemi knowali nowe powstanie.

— Donoszą z Konstantyny (w Afryce) z d. 14 Lutego, że ztamtąd wyruszyła już tegoroczna wyprawa przeciw buntownym arabom. Wyprawa ta naprzod skierowana jest na Biskara, miasto odległe o 7 dni marszu od Konstantyny, bronione przez załogę Abdelkadera.

— Najstarszy z żyjących francuzów, P. Noël de Quersonnieres, zamieszkały w Montmartre, 29 Lutego b. r. ukończył sto szesnasty rok życia; w tej chwili używa on doskonałego zdrowia.

— Na ostatnim balu u Posła Angielskiego stroje damskie najnowszej mody przeszły wszystko co dotąd widziano pod względem wystawiania powabów na widok publiczny. Jedna gazeta mówi, że damy były bardzo gustownie i bogato rozebrane. Powtarzają z tego powodu ucinek znanego lite-

rata *Mérimée*. Któs, pokazując mu tak obnażoną damę, spytał: «czy widziałeś co podobnego?» — «Widywałem często póki mię od mamki nie odłączono,» odpowiedział *Mérimée*.

— Lubownik ogrodnictwa P Paquet zwrócił powszechną uwagę naturalistów następnem odkryciem, które podaje za niemylnę. Twierdzi on iż w dniu kiedy się rozpuszcza pierwszy kwiat brzoskwini, stopień ciepła jaki da się widzieć tego dnia o południu, jest cyfrą średniej temperatury całego roku, w miejscu obserwacji. Podług P. Paquet, to postrzeżenie tak jest dokładne iż przy największych fluktuacjach temperatury w ciągu roku, różnica nieprzechodzi pół stopnia termometru stustopniowego.

— Archeologowie nie bez interesu dowiedzą się, że w okolicach Saint Saulges, w Nivernais, o pięć lieues na wschod-połnoc od Nevers, w głębi obszernego lasu, odkryto całe miasto Gallo-Rzymskie, to jest rozwaliny całego miasta. Z nich widać iż miało świątynię, place, liczne ulice, i codzień znajdują tam rozmaite naczynia, odłamy posągów najpiękniejszej roboty, tudzież mnóstwo przedmiotów największego dla starożytników interesu.

— Jedna gazeta daje następną statystykę nędzy krajowej. We Francyi, na 35 milionach mieszkańców jest 27 milionów *francuzów* którzy niepiją wina, 31 milionów, którzy nieużywają cukru, 20 milionów którzy nienoszą skórzanego obuwia, 31 milionów niejedzą mięsa, 18 milionów niejedzą chleba pszennego, nakoniec 4 miliony które chodzą w łachmanach. Gazeta dodaje potem kilka uwag o tak dziś głoszonej cywilizacji, swobodzie myśli, *postępie*.

— *L'Univers* pisze: «Z żywą radością dowiadujemy się, że zacny generał Bertrand, idąc za wielkim przykładem który odebrał na św. Helenie, w ostatnich chwilach życia opatrzył się Sakramentami św. na podróż do wieczności. Tym czynem uwieńczył on swój szlachetny zawód, w samym zgonie swoim zostawując społeczeństwu zbawienną naukę.»

HISZPANIA. Podług depeszy telegraficznych, ogłoszonych przez Monitor Francuzki, Królowa Marya - Krystyna przybyła 28 wieczorem do Figueres, a nazajutrz do Girone, z kąd tegoż dnia miała odjechać do Matara. Królowa przyjmowana jest przez władze i mieszkańców z największym zapamię.

— Odebrano wiadomość o nowych spisku który wybuchnął na wyspie Kuba; zbuntowani murzyni popełnili okropne bezprawia i zamordowali wielu białych. Podlegani są do tego przez przybyłe obce osoby. Powstanie to zostało poskromione. Sześćdziesięciu negrów rozstrzelano.

— Nic nowego niezaszło w oblężeniu Kartageny i Alikantu.

AUSTRYA. *Wiedeń.* Cesarz Jmć edyktem, kontrasygnowanym przez wszystkich Ministrów, nadał baronowi Salomonowi Rothschild prawo nabywania wszelkich nieruchomości w prowincjach Morawii i Szląsku. Takież prawo, którego inni izraelici w naszym Państwie są pozbawieni służy temuż P. Rothschild co do miasta Wiednia w skutek

nadanego mu przez muncypelność tytułu obywatela honorowego.

Stuttgart 5 Marca. Gazety tutejsze ogłosiły przedwczoraj pierwszy biuletyn o stanie zdrowia Króla Jmci. Podług tego doniesienia Król, który ma gorączkę, przepędził noc niespokojnie. Żadna zresztą zmiana nie zaszła w słałości N. Pana.

Medyolan 29 Lutego. Donoszą z Sardynii że eskadra przeznaczona do Tunis stoi w pogotowiu w zatoce Cagliari. Czekają jeszcze na ostatni wypadek wdania się Rządu Neapolitańskiego co gdy nie sprowadzi ugody, Rząd Neapolitański, również interesowany w témże zagadnieniu, połączy kilka swoich statków z wyprawą Sardyńską. Francya i Anglia dotąd napróżno staraly się skłonić Beya Tunetańskiego do układu. Oba te Mocarstwa rozrządziły się już o wzmocnienie swoich stacyj morskich przed Tunisem.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIRTEMBERG. *Stuttgart 9 Marca.* Król Jmć budził się kilkakroć dzisiejszej nocy skutkiem kaszlu, ale dziś rano gorączka i inne symptomata choroby znacznie się zmniejszyły.

London 3 Marca. Na posiedzeniu 6 b. m. Kanclerz Skarbu P. GOULBOURN wniósł w izbie Niższej bill o zredukowaniu papierów 3¼ procentowych. Bill ten najlepiej przyjęty przez izbę, przeszedł jeduomyślnie — Straszliwy pożar wybuchnął w przeszłą sobotę w Manchester i zniszczył składy dziewięciu znakomitych kupców. Szkodę szacują na 150,000 funtów sterlingów — 2 b. m. Kompanija handlowa Angielsko - Rossyjska obchodziła rocznicę swego założenia wielką ucztą na której w liczbie gości znajdował się poseł Rossyjski baron Brunnow, pierwszy Minister sir Robert Peel, M. H. Goulbourn, sir E. Knatchbull, i P. E. Gladstone. Pierwszy toast wniesiony przez Rządzcę Kompanii był za zdrowie Królowej Wiktoryi i Cesarza Wszech Rossyj. Sir Rob. Peel wniósł toast: «Za wieczne Przymierze Wielkiej Brytanii i Rossyi.» (Szczegóły, dla krótkości czasu, odkładamy do przyszłego N^o).

— Odebrano wiadomości z Indyj, z Bombay po 1 Lutego. Zawierają one szczegóły dwóch krwawych bitew między wojskami kompanii angielskiej i Maratami z Gwalior stoczonych w ostatnich dniach Grudnia, i skutkiem których było zupełne uspokojenie Królestwa Gwalior i przyjęcie podanych przez Anglią warunków. W obu bitwach zginęło ze strony anglików przeszło 1,000 ludzi. Strata maratów jest ogromna. Zabrano im nadto 90 dział. Wielkorządca osobiście dowodził.

PORTUGALIA. Olozaga przybył do Anglii, wysłany z Lizbony na naleganie Rządu Hiszpańskiego, który z tego powodu przyrzekł w razie potrzeby posilki wojenne przeciw powstańcom — Schwytano w Lizbonie ważne papiery odkrywające sprężyny spisku niedawno wybuchłego; skutkiem powziętych wiadomości uwięziono wiele osób z grandessy Portugalskiej — Po otrzymaniu żądanego upoważnienia (patrz wyżej) Ministerstwo rozpuściło kotezów do 22 Kwietnia.

Paryż 10 Marca. Wczora izba ukończyła rozprawy nad prośbami przeciw fortyfikacyom Paryża, posostawując je, na wniosek P. Dupin, bez skutku, to jest przechodząc do porządku dziennego. — 8 b. m. Marszałek Sebastiani mianowany został Prezesem a P. d'Haussonville sekretarzem Kommissji do roztrząśnienia wniosku Ministrów o wydatkach tajnych — Arcybiskup Paryski i czterej jego sufragani, Biskupi: Wersalsey, Blois, Meaux i Orleański, podali do Króla memoryał przeciw projektowi prawa o wychowaniu drugorzędném, podanemu izbie parów przez Ministra Oświecenia P. Villemain, domagając się w tym memoryale izby równa swoboda nauczania była zapewniona Duchowieństwu, jak Uniwersytetowi. Akt ten tym większy wpływ wyrzucić musi, że Arcybiskup Paryski jest szczerze oddany Rządowi — Hrabia d'Eu, brat Następcy Tronu, drugi syn Xięcia d'Orléans, znowu jest mocno chory i zdaje się mieć suchoty piersiowe.

HISZPANIA. Nic nowego z miast obleganych; 28 Lutego bombardowanie jeszcze się nie było rozpoczęło. — Coraz większy odkrywo się horyzont spisku którego skutkiem było powstanie Alikantu i Kartageny. Komitet centralny spisku był w Madrycie i Olozaga nie był mu obcym, równie jak i wiele znakomitych osób które uwięziono. — Donoszą z Vittoria o nowym spisku Karlistowskim odkrytym w Encartations. Jenerał Amor otrzymał polecenie utrzymania spokoju w tym kraju. — W porcie Santa Maria uzbraja się wyprawa przeznaczona do Maroku w celu otrzymania zadośćuczynienia za zabicie kousula Hiszpańskiego. Jenerałowi Prim polecone zostało dowodztwo wyprawy, która składać się będzie 2,500 ludzi piechoty. — Wjazd Królowej Maryi Krystyny 4 b. m. do Barcelony, był prawdziwym tryumfem. 7 b. m. Królowa miała wyjechać lądem do Tarragony a z tamtąd morzem do Walencyi. — 2 Marca Królowa Panująca Donna Izabella wyjechała do Aranjuez na spotkanie Królowej Matki, która tam jest spodziewana na 11 lub 12 Marca.

Wiedeń. Twierdzą za pewną że Konsystorz Luterański naszej stolicy wydał ostateczny wyrok względem rozwodu żadanego przez Xięcia Gustawa Wazę, syna detronowanego Króla Szwedzkiego Gustawa Adolfa IV z Xiężniczką Maryą Badeńską. Konsystorz uznał małżonków za rozwiedzionych i córkę jedynaczkę zostawił przy Matce. Xiężna Marya osiadła w dobrach które posiada w okolicach Mannheimu, w Wielkiem Xięztwie Badeńskiem.

(*Journ. de S. P. Psz. Połn.*)

ROZMAITOŚCI.

PALEONTOLOGIA OKOLIC PETERSBURGA.

W ostatnim numerze Dziennika Ministerstwa Oświecenia na miesiąc Luty, w Zdaniu Sprawy z czynności Akademii

Nauk znajduje się wzmianka o udzielonej od honorowego jej Członka J. C. WYSOKOŚCI XiĘCIA MAXYMILIJANA Leuchtenbergskiego, rozprawie w języku Niemieckim, z opisaniem niektórych zabytków zwierząt kopalnych znalezionych przez samego Xięcia w okolicach Carskiego Sioła. Wiadomo jak żywy interes wzbudzają pomiędzy Geologami, szczególnie od czasu pięknych prac P. Pander, skamieniałości okolic Petersburga. Taż rozprawa umieszczona jest w ruskim przekładzie, z rycinami, w 2 numerze tego rocznym Dziennika Górniczego. Ze 29 gatunków w niej opisanych, należących do trilobitów, muszli, morskich lilij i korallów, 10 są całkiem nowe, inne, po raz pierwszy w tutejszym kraju napotkane. Z nich *Obolus ingrieus*, oznaczony w rozprawie i zrysowany z jedynego znanego dotąd egzemplarza zupełnego, to jest mającego obie połowy, czyli kłapy, który sam Wysoki Autor znalazł w światłożółtym Pudotowskim piaskowcu.

Umieszczamy tu spis gatunków zawartych w rozprawie z oznaczeniem nowych które zostały odkryte i nazwane przez samego Xiążęcia Jmci.

A. TRILOBITAE.

1. *Asaphus Centron.* (Gatunek Xięcia Leuchtenbergskiego). Znaleziony w okolicach Grafskiej Sławianki.
2. *Asaphus longicauda.* (X. Leucht.) Znal. w okol. Graf. Sławianki i Gumalassari.
3. *Asaphus hyorrhinus.* (X. Leucht.) Znal. w okolicach Gumalassari.
4. *Asaphus Buchii.* (Brongniart.)
5. *Metopias Huebneri.* (Eichwald.)
6. *Metopias verrucosus.* (Eichwald.)
7. *Metopias coniceps.* (X. Leucht.) Znal. w Pulkowie.
8. *Metopias Aries.* (Eichw.)
9. *Nileus nantis.* (X. Leucht.) Znal. w Pulkowie.

B. TESTACEA.

1. *Conularia Buchii.* (Eichw.)
2. *Conularia quadrisulcata.* (Mill.)
3. *Euomphalus increscens.* (Eichw.)
4. *Euomphalus qualteratus.* (Schloth.)
5. *Natica nodosa.* (Eichw.)
6. *Mytilus incrassatus.* (Eichw.)
7. *Pileopsis borealis.* (X. Leucht.) Znaleziony w Pulkowo.
8. *Terebratula digitata.* (X. Leuchtenb.) Tamże.
9. *Obolus ingrieus.* (Eichw.) Egzemplarz zupełny.

C. CRINOIDEA.

1. *Apicrinites dipentis.* (X. Leucht.) Znal. w Pulkowo.
2. *Heliocrinites echinoides.* (Eichw.)
3. *Gonocrinites giganteus.* (X. Leuchtenb.) Znaleziony w piaskowym szarym wapieńcu w okolicach Grafskiej Sławianki.
4. *Gonocrinites fenestratus.* (X. Leucht.) Znal. w Gumalassari, w bliskości Pawłowska.
5. *Cyathocrinites penniger.* (Eichw.)
6. *Sphaerocrinites aurantium.* (Hisinger.)
7. *Sphaerocrinites pomum.* (His.)

D. CORALLIA.

1. *Scyphia ramosa.* (His.)
2. *Scyphia cylindrica.* (Eichw.)
3. *Siphonia praemorsa.* (Goldf.)

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. 9-го Марта 1844. П. Гаевский.

W DRUKARNI WOJENNEJ.